

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
DHE SPORTIT
QENDRA E SHËRBIMEVE ARSIMORE

PROVIMI ME ZGJEDHJE I MATURËS SHTETËRORE 2017

SKEMA E VLERËSIMIT TË TESTIT

Lënda: Sociologji

Udhëzime të përgjithshme

- Testi përmban në total 40 pikë.
- Testi ka 20 pyetje: 10 me zgjedhje dhe 10 me zhvillim.
- Për pyetjet me zgjedhje përgjigjja e saktë vlerësohet me një pikë.
- Për pyetjet me zhvillim janë dhënë modele përgjigjesh të sakta.

- **Pyetjet me zgjedhje**

Numri i Pyetjes	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Përgjigja e saktë Varianti A	A	C	B	D	C	A	A	A	B	B
Përgjigja e saktë Varianti B	A	A	A	B	B	A	C	B	D	C

- **Pyetjet me zhvillim**

- Në skemën e vlerësimit të testit, për pyetjet me zhvillim janë dhënë modele përgjigjesh të sakta. Nxënësi do të marrë pikët e merituar edhe nëse ai ka dhënë përgjigje me fjalë të tjera, por që janë brenda kontekstit të përgjigjes së saktë dhe që komisioni i vlerësimit e gjykon të tillë.
- Në pyetjet me zhvillim, ku kërkohen dy, tre apo katër nga të gjitha përgjigjet e sakta të mundshme, në rast se nxënësi ka dhënë aq përgjigje të sakta sa i kërkohen nga pyetja, atëherë atij do t'i jepen të gjitha pikët maksimale me të cilat është vlerësuar pyetja.
- Nxënësi do të marrë aq pikë sa është vlerësuar pyetja edhe në rast se ai ka dhënë më shumë përgjigje të sakta nga sa i kërkohen.
- Nxënësi merr pikë duke dhënë përgjigje sipas formimit të tij edhe nga lëndët e tjera. Kalimi nga njëra pikë e një problemi te tjetra, nuk e ndëshkon në pikëzim.

Pyetja 11

2 pikë

- Njerëzit janë qenie që ndjejnë dhe mendojnë/sjelljet (ngjarjet) shoqërore janë shumë komplekse/në rrethana (kohë) të ndryshme ato kanë pasoja të ndryshme;
- Është i kufizuar/për të njohur rregullat e funksionimit të dukurive shoqërore - ato nuk ndihmojnë drejtpërdrejt/ndihmojnë tërthorazi/nëse ka xhirimin e një ngjarjeje, mund të reflektojë më thellë rreth përmbajtjes së saj.

Nxënësi fiton:

- 2 pikë** Nëse shpjegon dy veçori;
- OSE**
- 1 pikë** Nëse shpjegon një veçori;
- 0 pikë** Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 12**2 pikë**

- respekt dhe nderim i veçantë për mikun/në mungesë të nëpunësve të organeve shtetërore, miku kryente funksione shoqërore të rëndësishme:
 - në fejesa/martesa të të rinjve;
 - në zbutje/kapërcim të konflikteve/falje gjaku;
 - për burim informacioni;
 - këshillues për vendime të rëndësishme;
 - zgjidhja e bashkëjetesës/mbijetesës në bashkësitë fshatare vetëqeverisëse;
 - organizator në veprimtari të përbashkëta, si ndërtim urash/luftë kundër pushtuesve, etj.

Nxënësi fiton:

2 pikë Nëse shkruan dy lloje të ndikimit;**OSE****1 pikë** Nëse shkruan një lloj ndikimit;**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.**Pyetja 13****4 pikë**

- Shtresëzimi shoqëror vazhdon gjatë disa brezave;
- Përgjithësisht njerëzit trashëgojnë disa karakteristika të pozitës shoqërore nga prindërit dhe ua përcjellin fëmijëve;
- Karakteristikat e klasës shoqërore trashëgohen së paku deri kur fillon punë;
- Lëvizshmëria shoqërore, si ndryshim i pozitës shoqërore brenda një sistemi shtresëzimi shoqëror, qoftë nga shtresat e ulëta në shtresat më të lartë, qoftë nga shtresat më të larta në shtresat më të ulëta;
- Të gjitha shoqëritë kanë shtresëzim, pavarësisht nga shkalla e zhvillimit;
- Shoqëria garanton shtresëzimin.

Nxënësi fiton:

4 pikë Nëse shkruan katër aspekte nga kohështrirja e shtresëzimi shoqëror;**OSE****3 pikë** Nëse shkruan tre aspekte nga kohështrirja e shtresëzimi shoqëror;**2 pikë** Nëse shkruan dy aspekte nga kohështrirja e shtresëzimi shoqëror;**1 pikë** Nëse shkruan një aspekt nga kohështrirja e shtresëzimi shoqëror;**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.**Pyetja 14****4 pikë**

- a) Pasi një person etiketohet si devijues, ky karakterizim bëhet pjesë e vetëperceptimit, e identitetit të tij. Në përgjigje ndaj një imazhi të tillë, ai mund të kryejë sjellje të tjera deviante. Kjo është deviancë dytësore. Realizimi i saj shënon fillimin e karrierës deviante. Njerëzit futen në rrugën e karrierës deviante pasi atyre u është ngjitur një nofkë përcjuese.
- b) Është etiketim shoqëror negativ/ndryshon rrënjësisht vetëkonceptimin e një personi (identitetin shoqëror të tij)/vë në dukje një të metë të personit që i adresohet/ shpërfill shumë cilësi pozitive të personalitetit të personit të cilit i adresohet/ sajohet nga të tjerët.

Shënim: nxënësi merr një prej pikëve edhe duke dhënë një shembull.

Nxënësi fiton:

4 pikë Nëse arsyeton saktë plotësisht sa më sipër për kërkesën a) dhe b);**OSE****3 pikë** Nëse arsyeton saktë plotësisht për kërkesën a) dhe pjesërisht për kërkesën b);**2 pikë** Nëse arsyeton pjesërisht për kërkesën a) dhe b);**1 pikë** Nëse arsyeton pjesërisht për njërin kërkesë;**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare

Pyetja 15

3 pikë

- Është faza e tretë e zhvillimit të familjes;
- grup i vogël personash (1-5 anëtarë);
- ndikohet pak/aspak nga lidhjet fisnore;
- është rritur pesha specifike e saj;
- anëtarët janë shumë të lidhur emocionalisht me njëri-tjetrin;
- ndjenja e dashurisë luan rolin vendimtar në përzgjedhjen e partnerëve.

Nxënësi fiton:

3 pikë Nëse shkruan tre tipare;

OSE

2 pikë Nëse shkruan dy tipare;

1 pikë Nëse shkruan një tipar,

0 pikë Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 16.

2 pikë

- është procesi nëpërmjet të cilit anëtarët e pakicave ndryshojnë mënyrën e tyre të jetesës për t'iu përshtatur modeleve të kulturës sunduese të shoqërisë;
- njerëzit ndryshojnë emrin dhe mbiemrin e tyre/mënyrën e veshjes/vlerat dhe normat kulturore/gjuhën/fenë, etj;
- ka edhe përshtatje ndaj kulturës (grupit) sunduese;

Nxënësi fiton:

2 pikë Nëse shkruan dy aspekte;

OSE

1 pikë Nëse shkruan një aspekt.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare

Pyetja 17

3 pikë

- a) perënditë/ personazhet kryesore përfytyrohen si meshkuj;
- b) anëtarësia është më shumë meshkuj;
- c) në pjesën më të madhe drejtuesit janë meshkuj.

Nxënësi fiton:

3 pikë Nëse shkruan tre nga të mësipërmet;

OSE

2 pikë Nëse shkruan dy nga të mësipërmet;

1 pikë Nëse shkruan një nga të mësipërmet;

0 pikë Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 18

4 pikë

- përzjerja e madhe e popullsisë me përkatësi racore dhe etnike të ndryshme;
- ndotja e madhe mjedisore;
- rritja e kriminalitetit;
- mungesa e sipërfaqeve të gjera për ndërtimin e shtëpive të mëdha.

Nxënësi fiton:

4 pikë Nëse shkruan katër faktorë;

OSE

3 pikë Nëse shkruan tre faktorë;

2 pikë Nëse shkruan dy faktorë;

1 pikë Nëse shkruan një faktor;

0 pikë Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 19**4 pikë**

a)

- në shoqërinë moderne, shumë përmasa të ndryshimit shoqëror kërkohen me paramendim;
 - nuk mund të parashikohet për të gjitha rrjedhojat;
 - kuptim i kufizuar për pasoja që lidhen me zbulimet shkencore;
 - shkencëtarët vazhdojnë përpjekjet për të zbuluar forma të reja të energjisë dhe të pajisjeve mjekësore. Por njerëzit kanë një kuptim të kufizuar për pasojat e ndryshimeve të tilla. Kur u shfaqën automobilat, pak njerëz mund të parashikonin ndryshimet kryesore që do të sillte në shoqëri përdorimi i këtij mjeti transporti. Ndryshoi mënyra e të jetuarit dhe të menduarit të njerëzve/ ndryshoi përbërja e degëve të ekonomisë./Është industri e rëndësishme në ekonominë e shteteve më të zhvilluara të botës.
- Shënim: Nxënësi vlerësohet me pikë edhe nëse jep shembuj të tjerë që janë brenda këtij mesazhi*

b)

- përkrahje nga një pjesë e anëtarëve të shoqërisë dhe kundërshtim nga të tjerët;
- teknologjia e përparuar shihet si mjet për rritjen e fitimeve për pronarët, ndërsa për punëtorët rrezikohet vendi i punës;
- reaktorët bërthamorë shihen nga një pjesë e shoqërisë, si mjet për prodhimin e energjisë me çmim të ulët, ndërsa disa e shohin si burim i sëmundjeve të pashërueshme.

4 pikë Nëse shkruan një moment për kërkesën a), një moment për kërkesën b) dhe arsyetimin apo shembull për secilën kërkesë;

OSE

3 pikë Nëse shkruan një moment për kërkesën a), një moment për kërkesën b) dhe arsyetimin për një të kërkesë;

2 pikë Nëse shkruan një moment dhe arsyetimin për një të kërkesë;

1 pikë Nëse shkruan një moment;

1 pikë Nëse shkruan një arsyetim;

0 pikë Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 20**2 pikë**

- të fokusuar tek e kaluara;
- jo shumë të vetëdijshëm për vlerën e kohës/nuk e shfrytëzojnë intensivisht për punë/nuk japin maksimumin e rendimentit/ “vrasin” shumë kohë me biseda të pafrytshme;
- matja bëhej me vit/stinë/muaj/javë/ditë; (shqiptarët nuk përdornin ora);
- matja bëhej e pasaktë/lidhej me lindjen dhe perëndimin e diellit;

Nxënësi fiton:

2 pikë Nëse shkruan përdorimin dhe vlerësimin;

OSE

1 pikë Nëse shkruan përdorimin;

1 pikë Nëse shkruan vlerësimin;

0 pikë Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.